

1. Шта да РАДИШ

A. када видиш насиље међу вршњацима:

- * Заузми активан став, размисли...Како би се ти осећао да је према теби неко насилан ?
- * Ако се осећаш сигурно, тражи од онога ко је насилан да прекине. (Нпр. “Заустави се”, “Стани” “Немој то да говориш!”, “Немој да вређаш”!)
- * Ако си у прилици, позови другове и другарице да стану у заштиту оногако трпи малтретирање-тако ћете показати да је већина вас за прекид насиља
- * Ако се не осећаш сигурно, затражи помоћ одраслих – родитеља, наставника, разредног или било ког другог одраслог у кога имаш поверења. (Запамти: рећи одраслима за насиље не значи тужакати. Тиме помажеш да се насиље заустави)

B. Када знаш/видиш да је неко од вршњака изложен малтретирању других

- * Позови га да ти се придружи на одмору, укључи га у своје друштво
- * Посаветуј га да разговара с неким о томе што му се догађа, да тражи помоћ.
- * Буди уз њега када тражи помоћ одраслих.
- * Објасни својим пријатељима да насилно понашање НИЈЕ ФЕР и позови их да ти се придруже у подршци.

2. Шта да НЕ РАДИШ када видиш да се неко насилно понаша према другом:

- * Насилна деца можда мисле да су смешна или “cool” - не подстичи их на насиље смешкањем, дивљењем, прећуткивањем, имитирањем или навијањем.
- * На насиље не узвраћај насиљем - повком или тучом. То не решава проблем, већ га погоршава, а излажеш се ризику да ти врати још јаче.
- * Немој да мислиш да си издајница ако се обратиш одраслима за помоћ. Тиме помажеш особи која не може сама да се избави од насилног понашања других.
- * Немој бити пасивни посматрач као да се то тебе не тиче-НЕ РЕАГОВАТИ ЗНАЧИ ПОДРЖАВАТИ НАСИЉЕ!

3. Шта можеш да учиниш ако си особа коју неко малтретира?

- * Насиље чешће трпе они који су мирни, стидљиви, преплашени. Зато се труди да ходаш уздигнуте главе, да изгледаш сигурно, и да останеш смирен. .
- * Покушај да игноришеш онога ко те злоставља. Ако види да не може да те повреди, можда и сам одустане.
- * Гледај га у очи, реци му да престане и удаљи се из ризичне ситуације. Немој мислити да си кукавица, ако бираш да се склониш!
- * Они који злостављају воле да виде твој страх и сузе, зато покушај да не покажеш осећања.
- * На насиље не узвраћај насиљем! Неко ће помислити да управо ти изазиваш невоље. Осим тога, нападач је обично јачи.
- * Ако неко тражи новац или неки предмет, дај му, да ти не би то насилно одузео. Одмах после тога обрати се одраслима за помоћ.
- * Избегавај места на којима се окупљају они који чине насиље или на тим местима буди у друштву других.
- * Запиши то што ти се догодило и какав је притом осећај. Можда ти после буде лакше да се неком повериш.
- * Немој да патиш у тишини. Испричај одраслима (родитељима, учитељима, разредном, педагогу, психологу, Тиму за заштиту деце у школи, полицајцу ...) шта ти се дешава. Њихова је дужност да те заштите. Ако не кажеш шта ти се догађа, нико ти не може помоћи!